

Ivan Johannesen, formaður í SEV-stýrinum:

SEV hefur fingið loyvi og fer ekki at biðja um eitt aftrat

Ivan Johannesen, formaður í SEV-stýrinum heldur ekki, at það er neyðugt hjá SEV at biðja við vatnorkuútbýggingini til landsstýrið hefur gjørt vart við seg. — Vit hava fingið loyvi frá landsstýrinum og fara ekki at biðja um loyvi at handla út frá tí loyvinum, sigur Ivan Johannesen í samræðu við Sosialin.

Vit hava tosað við hann um SEV-útbýggingina í Eysturoynni, nú SEV-stýrið hefur boðað landsstýrinum frá, at byrjað verður við Eiði 1 projektinum heilt skjótt.

Vit spurdu fyrst Ivan Johannesen, hvi tað er so umráðandi at byggja út við Eiðisvatn nú og gera eina høga byrging har. Til tað sigur hann:

— Vit hava koyringstrupulleikar í Vestmanna. Tá vit so tosa um SEV, eiga vit at taka alt tað samlaða netið við her í meginoknum. Koyringstrupulleikarnir stava frá tí, at hvørja ferð tað regnar, missa vit nógv vatn. Hetta kemst av tí, at vit noyðast at hava brunnarnar rættiliga fullar. Skuldi tí okkurt óvæntað hent á Sundi, mugu vit hava orkuna í brunnunum, skal ekki alt steða upp.

Vit hava mett, at fáa vit ein størri brunn á Eiði, so kunnu vit brúka brunnarnar í Vestmanna longur niður, soleiðis at takast kann imóti vatninum, tá størri áfarferi er. Sjálvt um vit koyra turbinurnar fult frá í Vestmanna, so klára tær ekki vatnið. Tað rennur rætt og slætt yvir. Hetta eru beinleiðis krónur, sum renna burt, sum vit missa.

Motorur aftrat

Vit spurdu Ivan Johannesen, hvussu tað ber til, at spurningarin um at seta ein motor upp aftrat á Sundi ekki hefur verið nevndur frá SEV-siðu í seinastuni, nú so nógvir aðrir persónar hava vist á, at tað er avgjört neyðugt at seta ein motor upp aftrat, antin vatnið verður útbýgt ella ekki.

Til tað sigur hann, at SEV hefur havt fund bæði við Landsstýrið, Berald og Orkuraðið og á hesum fundum hefur tann spurningurin verið viðgjörður.

— Men tað, sum er veruleiki nú, sigur Ivan Johannesen viðari, er, at Orkuraðið mælir til, at ein motorur skal koma í 1985. Men hann kann bert ekki koma í 1985. Tí bileggja

vit ein motor nú í november, so tekur tað tvey ár, áðrenn hann koyrir á Sundi. Og byrja vit við vatnorkuútbýgging nú, so tekur tað tvey ár, til tann fyrsta turbinan koyrir. Tvs. at tað kann gera júst tað sama, hvat vit byrja við. Tað tekur undir øllum umstøðum tvey ár, til vit hava tøka orku.

— Men tit høvdu eina optión (lagaligan keypsáttmála) uppá ein motor aftrat, tá tit høvdu keypt hin. Tit sleptu hesi optión, og tað meinti m.a. fyrrverandi SEV-stjórnin, Hjalgrim Winther var heilt skeivt. Hetta segði hann í samræðu við Sosialin. Hvi avgjördu tit í SEV-stýrinum at sleppa optiónini kortini, nú tit søu hvussu brányðugt tað er at fáa meiri orku?

— Tí vit roknaðu við, at vatnorkuútbýggingin skuldi fara í gongd. Tað var eisini ein spurningur, um tað yvirhefur lenti seg at taka ta optiónina, tí prisurin fyri motorin var tá hækkaður so mikið nógv, at tað hevði verið eins biligt at fara út á marknaðin at samráðast um ein nýggjan motor.

— Tá SEV hefur sæð, hvussu nógv hava verið imóti hesi stóru vatnorkuútbýggingini, var tað ekki rættari, at SEV við eina optión keypti motor nr. 2?

— Nú haldi eg, vit eru við at koma inn í eitt orðaskifti, sum ikki tú sum blaðmaður eigur at blanda teg uppi. Tú eigur ikki at blanda teg uppi, hvat SEV-stýrið ger í hesum málinum.

— Eg spyrji bert!
Og eg havi roynt at svara tær.

Motorur kann biðja

til 1992

— Men tað hefur verið framført av ymsum persónum, at SEV við at sleppa optiónini uppá tann seinna motorin, vildi trýsta vatnorkuprojektið

hjá H&S íggjøgnum. Er tað rætt?

— Tað er ikki rætt. Vit eru púra greiðir yvir, at ein motorur skal koma. Men vit siga, at tað er ikki neyðugt, at hann kemur í dag. Fáa vit loyvi at halda fram eftir tí útbýggingarætlan, sum er roknað út, so skal hann koma í 1992.

— Men er tað ikki ov seint?

— Tað er fullkomiliga forvarligt eftir tí vøkstri- og orkubrukinum og tí, sum vit hava kalkuleað við.

— Men tað verður sagt, at kemur ikki ein motorur aftrat nú, so kemur at standa á. Var tað ikki betri og rætt, at tit keyptu handa seinna motorin fyrri nokrum árum síðani, tá hann kundi faast munandi biligari?

— Vit hava alla tíðina sagt, at tað tekur tvey ár at fáa meira tøka orku. Tí eru vit komnir til ta støðu, at ein avgerð má takast nú um, hvat skal koma um tvey ár. Tað er tað, sum alt prátið snýr seg um. Vit hava alla tíðina sæð fram til, at motorurin skal koma. Og hetta kunnu vit eisini prógva, tí vit hava

gjørt húsið á Sundi til tveir motorar.

Ivan Johannesen leggur aftrat, at ein nýggjur motorur í dag kostar 120 mill. kr.

Hvat ætla tit á Veðranesi?

Har hefur SEV gjørt kanningar fyrr. Vit komu til næstan somu niðurstøðu sum Berald kemur fram til í sínum útróknungum nú. Í 1979 mettu vit, at Veðranes var ikki lønandi, og tí sleptu vit tí tá. Til tað, sum menn nú siga um Veðranes, er at siga, at visir tað seg, at tað er so lønandi, sum hildið, so vilja vit kanna tað nærri.

— Men Berald sigur, at partur av Veðranesi er lønandi!

— Ja, men so skal ein eisini hava nakað annað aftrat. Ein skal antin hava regulering á Eiði ella byggja hana í Vestmanna ella onkustaðni í tí samlaða netinum, og tann prisurin er ikki við.

— Skal ein nú hava ein dieselmotor aftrat inn sum eyka í hesi regulering, so kemur tann prisurin aftrat, og tá er spurningurin hvussu lønandi Veðranes verður. Tí meina vit, at verður Eiði 1 bygt út og so Eiði 2, sum er longur suðuri á vestursíðuni, og so eisini tekur Veðranes-ætlanina við, tá verður tað so avgjört neyðugt at hava eina regulering í brunnin á Eiði uppá 20 metrar.

— Siggja tit í SEV heilt burtur frá alternativu ætlanini at lata Eiðisvatn hava frið og byggja vatn-goymslu á Veðranesi?

— Ja, tað er als ikki lønandi, og tað sigur Berald eisini.

— Men kann útbýgging við brunnin ikki vera lønandi kortini, um tað kemur inn í myndina, at grótið verður brúkt til havnir o.l. endamáli?

— Tað meti eg als ikki er nakar møguleiki.

Eg skilji ikki Eilif!

— Í útvarpinum sigur tú, at SEV kann seta spakan í longu í morgin, men hetta visir Eilif Samuelsen, landsstýrismaður aftur. Hvussu skal hetta skiljast?

— Eg skilji ikki, hvat Eilif meinir við. Vit hava jú loyvi frá landsstýrinum og frá yvirfriðingarnevndini liggjandi, og tað eru teir myndugleikar, vit skulu hava loyvi frá. Tí veit eg ikki, hvat talan er um, tá landsstýrið skal hava meira at vita. Eg skilji ikki, hvat hann meinir við, tá hann sigur, at vit skulu fáa bið frá landsstýrinum.

Tá vit hava fingið eitt loyvi, so fara vit ikki at spyrja eina ferð aftrat, um vit skulu handla uppá tað loyvi, sum vit hava liggjandi.

Annars sigur Ivan Johannesen, at SEV er undir somu viðurskiftum sum føroyskar kommunur, skulu teir út at læna pengar.

— Og skulu tit ikki tað?

— Tað er tá givið, men tað er møguliga ikki neyðugt beinanvegin at fara út eftir pengum. Tá vit skulu, so mugu vit hava eina góðkenning frá landsstýrinum.

— Nær verður so spakin settur?

— Tað dugi eg ikki at siga, men vit eru lidnir at projektera tað, ið skal byrja fyrst.

20 metra høga byrging

— Fara tit at halda uppá eina 20 metra høga byrging?

— Ja, um vit ikki verða steðgaðir. Men tað stendur so í játtanini frá landsstýrinum, at SEV skal samráðast við landsstýrið um, hvussu byrgingin verður at dimensionera. So er tað spurningurin hvat ein leggur í hetta

orðið, um tað er hædd, breidd ella annað hugsað verður um.

— Men hefur so henda seinasta kanningin, sum Orkuraðið, Berald og Eilif Samuelsen, landsstýrismaður aftur, hvussu skal hetta skiljast?

— Nakrir spurningar eru umræddir meira, men soleiðis sæð dugi eg ikki at siggja, at hon hefur hjálpt okkum nakap. Tí tað, sum SEV upprunliga byrjaði við, var Eiði 1. Og so tá Eiði 1 varð kannað, var Eiði 2 kannað. Og tað visti seg, at tað, sum var mest lønandi, var Eiði 1. Men tá Eiði 1 er liðugt útbýgt, so lønaði tað seg væl at taka Eiði 2 fyrri at fáa meiri vatn. Og tað sama er galdandi viðvíkjandi Eiði 3 og 4. Verða tey inntikin, má tað vera grundað á, at hitt er liðugt frammandundan.

— Vit byrja við Eiði 1, tí hetta er tað projektið, ið liggur næst tí, sum m.a. Orkuraðið og Berald eru samd um.

— Men teir siga, at byrgingin bert skal vera 8 metrar høg og at bert ein byrging skal gerast!

— Í teirra eygum er tað meira positivt at gera byrgingina hægri. Tað er mitt svar.

Ivan Johannesen sigur at enda, at mótsæðan móti SEV-útbýggingini hefur seinkað málinum nógv. Hann kundi tí væl hugsað sær at fingið at vita, hvat allar hesar kanningar hava kostað. Hvussu nógv mill. kr. t.d. henda seinasta kanningin hefur kostað.

— Tað fái eg nokk at vita einaferð.

— Men hefur alt hetta kjakið um vatnorkuna givið SEV nakað at hugsa um?

— Tað er stórt sæð einki nýtt komið fram, sigur Ivan Johannesen, formaður í SEV-stýrinum at enda.

Jan

Her Ivan Johannesen saman við øðrum SEV- og orkufólki á tí seinasta umboðsráðsfunði